

Datum: 7 november 2019
Onderwerp: Reactie Werkgroep Kind in azc op de maatregelentabel

Geachte mevrouw Broekers-Knol,

De Werkgroep Kind in azc waardeert het zeer dat u zich heeft ingespannen op alle 92 aanbevelingen uit het onderzoek naar de leefomstandigheden van kinderen in azc's van het COA en de Werkgroep Kind in azc te reageren. Ter kennisgeving delen wij graag onze gedetailleerde reflectie op de maatregelentabel die u aan de Tweede Kamer heeft gestuurd ten behoeve van het AO Asiel en Migratie op 7 november. Wij hebben een derde kolom aan uw tabel toegevoegd, met daarin vragen over en reacties op de stand van zaken.

Wij hopen dat wij u hiermee verder op weg helpen om de leefomstandigheden van kinderen in azc's te verbeteren en gaan hierover graag na onze kennismaking in december nader in gesprek.

Met vriendelijke groeten,
Namens de Werkgroep Kind in azc,

Helen Schuurmans
Coördinator Werkgroep Kind in azc

Maatregelentabel 'Leefomstandigheden kinderen in azc's'

Nr.	Aanbeveling	Stand van zaken	Reactie Werkgroep
Leefgebied 1: Gezin en opvoeding			
1.1	Bied ieder gezin een eigen woonruimte met eigen douche en toilet.	Deze aanbeveling wordt niet overgenomen. Het Programma van Eisen is afgestemd op de tijdelijke aard van de opvang, gelijk voor azc's en gezinslocaties en als zodanig opgezet en gebudgetteerd. Zie de Kamerbrief van 12 november 2018.	Kinderen verblijven nu gemiddeld bijna een jaar in de pre-pol. Vervolgens begint de asielprocedure die gemiddeld anderhalf jaar duurt. Kinderen in gezinslocaties verblijven daar regelmatig enkele jaren, omdat het lastig blijkt hen terug te sturen. Voor kinderen is het verblijf in azc's en/of gezinslocaties dus een groot deel van hun jeugd.

			<p>Privacy op deze locaties is voor kinderen heel belangrijk. Hierdoor kunnen gezinnen echt gezin zijn en ontstaat er een gevoel van veiligheid. Momenteel staat de privacy van kinderen onder druk, omdat de bezettingsgraad van azc's en (pre-)pols hoog is.</p> <p>De Werkgroep Kind in azc pleit voor meer budget voor opvang voor gezinnen, aanpassing van het Programma van Eisen, en voldoende goede buffercapaciteit.</p>
1.2	<p>Informeert alle ouders over het aanbod aan lessen en faciliteert Nederlandse les voor hen.</p>	<p>Deze aanbeveling wordt door COA opgepakt door het desbetreffende beleid daarover nogmaals goed uit te dragen. Dat houdt in dat kansrijke asielzoekers Nederlandse taallessen aangeboden krijgen door NT2 docenten. Op gezinslocaties is dat niet het geval aangezien vertrek centraal staat.</p>	<p>Alle kinderen hebben recht op onderwijs. Taalles is hiervoor cruciaal.</p> <p>In de praktijk verblijven kinderen juist het langst op gezinslocaties (10 jaar is geen uitzondering). Goed onderwijs is daarom ook op deze locaties zeer belangrijk.</p> <p>Daarnaast blijkt in de praktijk dat kansrijke asielzoekers die langer dan een jaar in de pre-pols wachten, geen Nederlandse les van NT2 docenten krijgen en vaak überhaupt geen Nederlandse les (ook niet van vrijwilligers).</p> <p>Bovendien gaat de aanbeveling over meer lessen dan enkel Nederlands, zoals in de reactie benoemd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat wordt er momenteel gedaan om ouders over het brede aanbod te informeren?
1.3	<p>Bied tijdens de lessen opvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar.</p>	<p>Deze aanbeveling is reeds reguliere praktijk van COA op azc's.</p>	<p>Op een groot aantal locaties is voorschoolse opvang voor kinderen niet of niet voldoende geregeld. De gemeente behoort dit te regelen, maar dat is bij veel gemeenten onbekend. Zie hiervoor de motie van Westerveld en Van den Hul over het aanbieden van voorschoolse educatie aan vluchtelingenpeuters.¹</p>

¹ Kamerstuk 2018-2019, 27020, no. 102. Beschikbaar via: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-27020-102.pdf>

1.4	Bied ouders en kinderen meer regie over het inrichten van de eigen woonruimte.	Aanbeveling waarop nog actie moet worden ondernomen voor alle COA-locaties. Het toevoegen van eigen meubels is vanuit brand-technische eisen niet toegestaan, hetzelfde geldt voor het ophangen van eigen gordijnen.	- Hoe en wanneer gaat het COA op deze aanbeveling actie ondernemen?
1.5	Organiseer groepsbijeenkomsten van ouders voor onderlinge uitwisseling over de opvoeding.	Deze aanbeveling wordt door COA opgepakt door het desbetreffende beleid daarover nogmaals goed uit te dragen op alle COA-locaties.	- Hoe, hoe vaak en op welke locaties gebeurt dit nu al? - Hoe houdt COA hoofdkantoor bij of dit ook daadwerkelijk plaatsvindt?
1.6	Bied ouderschapsondersteuning op toegankelijke wijze aan in alle locaties.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: de mogelijkheden voor geschikte ouderschapsondersteuning worden momenteel door COA onderzocht.	- Hoe onderzoekt COA dit? - Wat is de stand van zaken van dit onderzoek? - Wanneer wordt hierover gerapporteerd? - Is er een tijdspad bekend voor wanneer dit reguliere praktijk is?
1.7	Zorgaanbieders: bied opvoedingsondersteuning op toegankelijke wijze aan in alle locaties.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: de mogelijkheden voor geschikte ouderschapsondersteuning worden momenteel door COA onderzocht.	Zie 1.6.
1.8	Informeert alle ouders actief over het aanbod, peil de behoeften van alle ouders en breng deze in kaart.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: de mogelijkheden voor geschikte ouderschapsondersteuning worden momenteel door COA onderzocht.	Zie 1.6. - Worden ouders betrokken bij dit onderzoek?
1.9	Informeert alle professionals en vrijwilligers over het ondersteunings-aanbod en de doorverwijs-mogelijkheden.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: zal verwerkt worden in het herijkte vrijwilligersbeleid van COA.	- Hoe ziet het herijkte vrijwilligersbeleid eruit?
1.10	Regel interdisciplinair overleg tussen de contactpersoon kinderen en de vrijwilligers in de locatie.	Aanbeveling is reeds overgenomen: aanbeveling is verwerkt in het Uitvoeringskader Contactpersoon Kinderen van COA.	Uit bezoeken van de Werkgroep Kind in azc's aan verschillende azc's blijkt dat dit op bijna geen enkele locatie reguliere praktijk is, terwijl er wel veel behoefte aan is. - Kunt u aangeven hoe u ervoor gaat zorgen dat het uitvoeringskader daadwerkelijk in de praktijk toegepast gaat worden?
Leefgebied 2: Wonen			
2.1	Bied ieder gezin een eigen woonruimte met eigen douche en toilet.	Deze aanbeveling wordt niet overgenomen. Het Programma van Eisen is afgestemd op de tijdelijke aard van de opvang, gelijk voor azc's en gezinslocaties	Zie 1.1.

		en als zodanig opgezet en gebudgetteerd. Zie de Kamerbrief van 12 november 2018.	
2.2	Geef daarbij kinderen eigen kamers (gescheiden van ouders).	Deze aanbeveling wordt niet overgenomen. Het Programma van Eisen is afgestemd op de tijdelijke aard van de opvang, gelijk voor azc's en gezinslocaties en als zodanig opgezet en gebudgetteerd. Zie de Kamerbrief van 12 november 2018.	Ieder kind heeft recht op privacy. De overheid moet kinderen beschermen tegen inmenging in hun privé- en gezinsleven (art. 16 Kinderrechtenverdrag). Kinderen behoren een eigen plek te hebben waar ze ongestoord huiswerk kunnen maken of even alleen kunnen zijn.
2.3	Geef in alle locaties kinderen en ouders inspraak bij het indelen van woonruimtes.	Opvolging van deze aanbeveling is deels afhankelijk van de door COA met instemming van gemeente geworven locatie. Het COA zet zich in om een zo goed mogelijke privacy te organiseren, binnen de aanwezige (financiële) beperkingen. Het COA houdt rekening met wensen voor woonvormen in de te ontwikkelen locaties en de beschrijvingen in het Programma van Eisen. Daarin staan de appartementen beschreven, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de beschikbare vierkante meters. De indelingen worden zo gemaakt dat er een diversiteit aan woonmogelijkheden wordt gebouwd.	- Bedoelt u dat kinderen en ouders inspraak krijgen?
2.4	Instrueer alle medewerkers dat zij (daargelaten uitzonderingen als wetsovertreding of calamiteiten) de woonruimte van gezinnen nooit zonder toestemming binnengaan.	Deze aanbeveling wordt opgepakt door het desbetreffende beleid daarover nogmaals goed uit te dragen.	
2.5	Laat medewerkers na het aankloppen langer wachten, zodat bijvoorbeeld vrouwen de tijd krijgen om hun haar met een hoofddoek te bedekken.	Deze aanbeveling wordt opgepakt door het desbetreffende beleid daarover nogmaals goed uit te dragen.	
2.6	Vraag regelmatig aan bewoners of deze regels worden opgevolgd en wijs bewoners op bestaande klachtenprocedure.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: deze aanbeveling zal verwerkt worden in het Bewonerstevredenheidsonderzoek.	

2.7	Let op bereikbaarheid van essentiële voorzieningen bij de selectie van nieuwe locaties.	Aanbeveling wordt overgenomen waar mogelijk: opvolging is afhankelijk van de locaties die COA met instemming van gemeente werft. In het Programma van Eisen worden richtlijnen voor de afstanden van essentiële voorzieningen ten opzichte van een locatie vermeld.	<ul style="list-style-type: none"> - Worden de richtlijnen in het Programma van Eisen altijd nageleefd? - Wordt dit punt meegenomen in het programma Flexibilisering asielketen?
2.8	Faciliteer het contact tussen school en ouders.	Aanbeveling waarop nog actie moet worden ondernomen.	<p>Elk kind heeft recht op onderwijs (art. 28 Kinderrechtenverdrag). Ouders behoren (net zoals bij Nederlandse kinderen) op de hoogte te worden gehouden van het proces en de voortgang van de schoolloopbaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe en wanneer gaat op deze aanbeveling actie ondernomen worden?
2.9	Ga door met het huidige fietsbeleid (o.a. het ANWB-fietsenplan) en zet samen met bewoners initiatieven op om de kwaliteit van fietsen te bewaken.	Deze aanbeveling wordt opgepakt door het desbetreffende beleid daarover nogmaals goed uit te dragen.	<ul style="list-style-type: none"> - Zijn er al initiatieven opgezet met bewoners?
2.10	Richt het toekomstige flexibele opvangsysteem in op het zoveel mogelijk beperken van verhuizingen van kinderen.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: in het kader van de flexibilisering van de asielketen wordt ingezet op verschillende maatregelen in relatie tot de plaatsing die hieraan bijdragen, zoals het eerder inwinnen en delen van informatie die relevant is voor de plaatsing, de ontwikkeling van gemeenschappelijke vreemdelingenlocaties (GVL) en opvang in de buurt van de gemeente van huisvesting.	<p>Kinderen zitten momenteel lang in de pre-pol en verhuizen in deze periode vaak ook minimaal een keer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Waarom duurt het zo lang voordat het programma flexibilisering van de asielketen op gang komt? - Wat wordt op dit moment gedaan om verhuizingen te beperken?
2.11	Stop op de korte termijn de verhuizingen van schoolgaande kinderen. Indien verhuizing onvermijdelijk is, houd in ieder geval en aantal uitgangspunten aan: (opgesomd op p. 17 van het rapport)	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: handleiding verhuischecklist van COA wordt geüpdatet en opnieuw bij de uitvoering onder de aandacht gebracht.	<p>Kinderen die op pre-pollocaties verblijven verhuizen vaak meerdere malen, ook gedurende het schooljaar.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan het COA met zekerheid zeggen dat sinds het onderzoek is uitgekomen er geen schoolgaande kinderen meer middenin het schooljaar verhuisd zijn van het ene AZC naar het andere? - Laat COA sociale redenen voldoende meewegen voor plaatsing in een bepaalde regio, zodat latere verhuizingen op eigen verzoek voorkomen kunnen worden?

			<ul style="list-style-type: none"> - Wat wordt er door COA precies aangepast in de handleiding verhuischeeklist? Welke punten worden overgenomen en welke niet?
2.12	Voorkom verhuizingen 'op verzoek' door, waar mogelijk, bij eerste plaatsing sociale criteria zwaarder te laten wegen.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: in het kader van de flexibilisering van de asielketen wordt ingezet op verschillende maatregelen in relatie tot de plaatsing die hieraan bijdragen, zoals het eerder inwinnen en delen van informatie die relevant is voor de plaatsing, de ontwikkeling van gemeenschappelijke vreemdelingenlocaties (GVL) en opvang in de buurt van de gemeente van huisvesting.	<p>De Werkgroep ziet het als een goede ontwikkeling dat deze aanbeveling wordt opgepakt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe staat het met de vooruitgang van het programma flexibilisering asielketen?
2.13	Verlaag de verplichte bezettingsgraad.	Deze aanbeveling wordt niet overgenomen. Het Programma van Eisen is afgestemd op de tijdelijke aard van de opvang, gelijk voor azc's en gezinslocaties en als zodanig opgezet en gebudgetteerd. Zie de Kamerbrief van 12 november 2018.	<p>Voor kinderen is het verblijf in azc's en /of gezinslocaties een groot deel van hun jeugd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunt u gezien de bovenstaande reden de opvang van gezinnen ruimer budgetteren?
Leefgebied 3: spel, recreatie en vrije tijd			
3.1	Zorg voor een afwisselend activiteiten aanbod voor kinderen.	Deze aanbeveling is reeds overgenomen voor alle COA-locaties. Aanbeveling is verwerkt in het Uitvoeringskader Contactpersoon Kinderen van COA.	<p>De Werkgroep Kind in azc heeft tijdens werkbezoeken aan azc's geconstateerd dat dit op niet alle locaties het geval is.</p> <p>Daarnaast is het merendeel van het aanbod van recreatieve activiteiten op azc's is afhankelijk van tijdelijke subsidies.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe gaat het COA hoofdkantoor ervoor zorgen dat op alle locaties een gevarieerd aanbod beschikbaar komt? - Hoe gaat de staatssecretaris de activiteiten borgen voor de toekomst?
3.2	Zorg voor de structurele borging van een dergelijk activiteiten aanbod.	Deze aanbeveling is reeds overgenomen. Aanbeveling is verwerkt in het Beleidskader Aandachtsgebied Kinderen van COA.	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe kunt u een structureel aanbod borgen zonder een structureel budget?
3.3	Bied jongeren een honk en kinderen een speel-/activiteitsruimte en zorg voor professionele	Deze aanbeveling is reeds opgepakt door het AMIF-VLS project: ruimtes voor kinderen/jongeren zijn	De Werkgroep Kind in azc heeft tijdens werkbezoeken aan azc's geconstateerd dat niet op alle locaties een ruimte voor jongeren aanwezig is. Soms is het wel

	begeleiding voor beide groepen.	opgenomen in Programma's van Eisen.	aanwezig, maar (bijna) nooit open, door bijvoorbeeld een gebrek aan vrijwilligers. AMIF is een Europees fonds dat projecten een tijdelijke subsidie verstrekt. Het project is daarnaast maar op een beperkt aantal locaties uitgevoerd. - Hoe wordt dit project geborgd voor de toekomst? - Bent u voornemens dit project uit te rollen naar alle locaties?
3.4	Verwerk alle aanbevelingen in het pedagogisch kader van COA en de functieomschrijvingen van medewerkers.	Deze aanbeveling is reeds overgenomen. Aanbeveling is verwerkt in het Uitvoeringskader Contactpersoon Kinderen van COA (in de rolomschrijving van de contactpersoon kinderen).	Een kernrol bij het overnemen van de aanbevelingen wordt toebedeeld aan de 'contactpersoon kind'. Deze persoon – die niet per se contact heeft met kinderen – is volgens het COA geen vast persoon maar 'een rol van 0,5 fte'. Een rol die vanuit het hoofdkantoor wel gestimuleerd, maar niet opgelegd kan worden. Bij de werkbezoeken van de Werkgroep Kind in azc aan verschillende locaties bleek dat de rol voor contactpersoon kind vaak geen prioriteit verkrijgt naast alle neven functies die een COA medewerker moet vervullen. De Werkgroep pleit er daarom voor om fte of budget vrij te maken om de rol contactpersoon kind volledig te kunnen vervullen.
3.5	Geef bij binnenkomst voorlichting aan alle gezinnen over het activiteiten aanbod.	Deze aanbeveling is reeds opgepakt door het AMIF-VLS project: via Kalender op MyCOA en weekplanning.	
3.6	Stel de ruimtes open voor verschillende groepen kinderen/jongeren.	Deze aanbeveling is reeds reguliere praktijk.	De Werkgroep Kind in azc heeft geconstateerd dat, als er een ruimte beschikbaar is op een locatie, deze niet altijd opengesteld wordt voor verschillende doelgroepen.
3.7	Benader alle kinderen en jongeren individueel.	Aanbeveling waarop nog actie moet worden ondernomen.	- Komt u hier op een later tijdstip nog op terug?
3.8	Richt het aanbod aan activiteiten samen met kinderen en jongeren in. Geef hen inspraak.	Deze aanbeveling is reeds gedeeltelijk opgepakt door het AMIF-VLS project. Daarnaast is COA mogelijkheden voor samenwerking met Defence for Children aan het verkennen.	
3.9	Haal jongeren voor iedere activiteit op. Zorg ervoor dat iedereen kan meedoen.	Aanbeveling waarop nog actie moet worden ondernomen.	- Komt u hier op een later tijdstip nog op terug?
3.10	Betrek kinderen op dezelfde manier bij het aanbod.	Aanbeveling waarop nog actie moet worden ondernomen.	- Komt u hier op een later tijdstip nog op terug?

3.11	Ontwikkel en verstrek in iedere locatie informatie beeldmateriaal.	Deze aanbeveling is reeds opgepakt door het AMIF-VLS project: via Kalender op MyCOA en weekplanning.	
3.12	Informeert tijdens de intake alle kinderen en ouders over dit aanbod en de financiële hulp via beeldmaterialen.	Deze aanbeveling is reeds opgepakt door het AMIF-VLS project.	
3.13	Regel financiële hulp via verschillende stichtingen/fondsen.	Deze aanbeveling is reeds opgepakt door het AMIF-VLS project.	Zie 3.3. De Werkgroep Kind in azc heeft tijdens werkbezoeken geconstateerd dat niet alle locaties op de hoogte zijn van het bestaan van de stichtingen en fondsen.
3.14	Houd een inloopspreekuur.	Deze aanbeveling is reeds opgepakt door het AMIF-VLS project.	Zie 3.3.
3.15	Bouw bruggen voor deelname en financiering of hulp in natura met lokale aanbieders.	Deze aanbeveling is reeds opgepakt door het AMIF-VLS project: deze taak ligt bij de contactpersonen kinderen. In het Uitvoeringskader Contactpersoon Kinderen van COA is aangegeven hoe de contactpersonen hieraan kunnen werken.	Zie 3.3.
<p>Leefgebied 4: Onderwijs</p> <p>N.B.: De Commissie van Zwol doet in haar onderzoeksrapport 'Langdurig verblijvende vreemdelingen zonder verblijfsrecht' (juni 2019) de aanbeveling om de (onderwijs- en andere) faciliteiten op gezinslocaties duidelijk(er) gericht op vertrek in te richten. In de beleidsreactie op het onderzoeksrapport, die op korte termijn aan uw Kamer zal worden verzonden, zal hierop nader worden ingegaan.</p>			<p>De Werkgroep heeft momenteel vooral zorgen over de <i>toegankelijkheid tot onderwijs</i> voor kinderen in asielzoekerscentra, omdat wij signalen hebben ontvangen vanuit verschillende locaties dat leerplichtige kinderen niet snel genoeg op een passende school in de buurt terecht kunnen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Heeft u zicht op de toegankelijkheid van het onderwijs voor vluchtelingen- en migrantenkinderen? - Gaan alle kinderen naar school? - Zijn hier cijfers over beschikbaar?
4.1	Zorg voor een snelle doorstroom naar regulier onderwijs.	Deze aanbeveling wordt niet overgenomen. Er is lokaal ruimte voor scholen en gemeenten om af te wegen of kinderen worden opgevangen in een schakelklas of het reguliere onderwijs. Gespecialiseerd schakelonderwijs wordt aangeboden om kinderen de mogelijkheid te bieden om in korte tijd zo goed mogelijk de Nederlandse taal te leren om vervolgens in te stromen in het reguliere onderwijs. Het ministerie	

		van OCW ondersteunt LOWAN en het Kennisinstituut voor Taalontwikkeling van de Universiteit van Amsterdam om leerlijnen te ontwikkelen. Deze leerlijnen bevatten uitstroomprofielen om doorstroom in het reguliere onderwijs op het juiste niveau te bevorderen.	
4.2	Investeer in informatievoorziening en begeleiding van reguliere scholen om doorstroom te bespoedigen.	Het ministerie van OCW verleent reeds subsidie aan LOWAN om ook reguliere scholen te ondersteunen bij het bieden van onderwijs aan nieuwkomers. Zie verder de toelichting bij aanbeveling 4.1.	
4.3	Neem onderwijs op als vast agendapunt voor het multidisciplinair overleg.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: in het herijkte kader voor het multidisciplinair overleg wordt een gescheiden multidisciplinair overleg voor kinderen opgericht.	De Werkgroep Kind in azc heeft tijdens werkbezoeken aan azc's geconstateerd dat dit op niet alle locaties gebeurt.
4.4	Voeg in de functieomschrijving van de contactpersoon kinderen toe dat deze contactpersoon de schakel tussen het multidisciplinair overleg en onderwijs is.	Deze aanbeveling is reeds opgepakt: aanbeveling is verwerkt in het Uitvoeringskader Contactpersoon Kinderen van COA.	Zie 3.4.
4.5	Onderzoek hoe de toegang tot het speciaal onderwijs verbeterd kan worden.	De procedures en de criteria worden door de samenwerkingsverbanden passend onderwijs bepaald. Hierin is de ondersteuningsbehoefte van het kind vanwege ziekte, beperking of stoornis leidend, niet de taalachterstand.	
4.6	Neem een specialist 'onderwijs voor nieuwkomers' op in ieder nieuw samenwerkingsverband.	Het is aan de samenwerkingsverbanden welke expertise zij inschakelen.	- Kunt u nagaan hoe dit wordt geregeld in de diverse samenwerkingsverbanden?
4.7	Signaleer zo mogelijk bij aankomst of een kind speciaal onderwijs nodig heeft.	De procedures en de criteria worden door de samenwerkingsverbanden passend onderwijs bepaald. Bij een fysieke beperking kan toelating tot het speciaal onderwijs direct aan de orde zijn. In de meeste gevallen is instromen in het	

		nieuwkomersonderwijs zinvol en kan tijdens dat onderwijs duidelijk worden dat het alsnog goed is toelating tot het speciaal onderwijs aan te vragen.	
4.8	Neem speciaal onderwijs standaard op in het multidisciplinair overleg.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: in het herijkte kader voor het multidisciplinair overleg wordt een gescheiden multidisciplinair overleg voor kinderen opgericht.	
4.9	Voeg in de functieomschrijving van de contactpersoon kinderen toe dat deze contactpersoon de schakel tussen multidisciplinair en speciaal onderwijs is.	Deze aanbeveling is reeds opgepakt: aanbeveling is verwerkt in het Uitvoeringskader Contactpersoon Kinderen van COA.	Zie 3.4.
Leefgebied 5: Gezondheid			
5.1	Ontwerp en gebruik laagdrempelige communicatiemethoden bij voorlichting over de gezondheidszorg.	Deze aanbeveling is reeds reguliere praktijk op alle COA-locaties.	Ondanks dat dit reguliere praktijk is, blijkt uit het onderzoek dat kinderen dit momenteel niet zo ervaren. - Hoe verklaart u dit?
5.2	Evalueer jaarlijks de feitelijke uitvoering van de RMA door GZA.	Deze aanbeveling is reeds reguliere praktijk op alle COA-locaties.	
5.3	Informeert ouders bij de intake over de jeugdgezondheidszorg, de vergoedingen, de GZA-werkwijze en de praktijklijn.	Deze aanbeveling is reeds reguliere praktijk op alle COA-locaties.	Ondanks dat dit reguliere praktijk is, blijkt uit het onderzoek dat kinderen dit momenteel niet zo ervaren. - Hoe verklaart u dit?
5.4	Houd er rekening mee dat bewoners het advies om paracetamol te nemen negatief kunnen beleven en licht dat advies zo goed mogelijk toe.	Deze aanbeveling is reeds reguliere praktijk op alle COA-locaties.	
5.5	Onderzoek mogelijkheden om een beter gebruik van de praktijklijn te stimuleren, zorg iedere dag voor toegang tot huisarts.	Deze aanbeveling is reeds reguliere praktijk op alle COA-locaties.	
5.6	Zorg voor een grotere bekendheid rondom de doelstellingen, onderwerpen en werkafspraken van het multidisciplinair overleg.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: wordt opgenomen in het herijkte kader voor multidisciplinair overleg.	- Zou u hier over enige tijd een terugkoppeling van kunnen geven?
5.7	Maak onderlinge duidelijke afspraken over het	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: wordt opgenomen in	- Zou u hier over enige tijd een terugkoppeling van kunnen geven?

	verstrekken van persoonlijke gegevens in het multidisciplinair overleg, in het belang van het kind.	het herijkte kader voor multidisciplinair overleg.	
5.8	Gebruik het cliëntoverleg tussen zorgverleners voor zaken die niet in het multidisciplinair met COA hoeven te worden besproken.	Dit is reeds reguliere praktijk. Indien het van belang is voor de zorgverlening dan worden zaken ook buiten het multidisciplinair overleg onderling besproken.	
5.9	Stel een verhuizing uit totdat de (geestelijke) gezondheidszorg voor kind en/of ouder in de nieuwe locatie is geregeld.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: wordt opgenomen in herijkte Ketenrichtlijn verhuizingen van COA.	- Zou u hier over enige tijd een terugkoppeling van kunnen geven, met specifieke aandacht voor pre-pol bewoners?
5.10	Bied in iedere locatie passende weerbaarheidstrainingen aan.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: weerbaarheidstraining kinderen 8-12 jaar wordt opgepakt door het Weerbaarheidsplatform van COA. Het Weerbaarheidsplatform geeft aan dat er op verschillende momenten en manieren weerbaarheidstrainingen voor kinderen worden gegeven. Afhankelijk van de COA-locatie worden dergelijke trainingen op dit moment gegeven in samenwerking met de basisschool in de buurt, of op de locatie zelf. Er wordt gewerkt aan het opstellen van een rapportage zodat op het Weerbaarheidsplatform in één oogopslag te zien zal zijn hoeveel (en welke) trainingen per periode per locatie worden gegeven.	Tijdens de werkbezoeken van de Werkgroep Kind in azc dit jaar bleek dat dit op geen enkele bezochte locatie praktijk is. Op al deze locaties werd wel aangegeven dat hier behoefte aan is.
5.11	Zorg voor niet talige-aanvullingen op het Mindspring programma en vergroot het aantal te bereiken kinderen.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: het COA is met Arts in Zorg aan het bekijken hoe programma's zoals Mindspring meer doelgroepen kunnen bereiken.	- Zou u hier over enige tijd een terugkoppeling van kunnen geven?
5.12	Informeer alle bewoners over de mogelijkheden rond de GGZ.	Deze aanbeveling is reeds reguliere praktijk.	<p>Ondanks dat dit reguliere praktijk is, blijkt uit het onderzoek dat kinderen dit momenteel niet zo ervaren.</p> <p>- Hoe verklaart u dit?</p>
5.13	Informeer alle professionals en vrijwilligers die met kinderen werken over hoe zij direct kunnen doorverwijzen.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: in het herijkte vrijwilligersbeleid van COA zal worden opgenomen dat vrijwilligers signalen aan een	- Zou u hier over enige tijd een terugkoppeling van kunnen geven?

		COA-medewerker moeten melden, die het verder zal oppakken.	
5.14	Onderzoek de mogelijkheden om een standaardassessment op te nemen van de psychische situatie van kinderen (en ouders) gedurende de eerste 6 weken van hun verblijf in de asielopvang.	Deze aanbeveling wordt niet overgenomen. Een assessment in de eerste zes weken biedt schijnzekerheid. Niet alle problematiek openbaart zich namelijk in deze zes weken. Door ZonMW is aan Arq Psychotrauma Expert Group opdracht gegeven om de psychosociale hulpverlening aan vluchtelingen en asielzoekers in Nederland te inventariseren. Dit heeft in mei 2016 geleid tot het rapport "Veerkracht en Vertrouwen". Uit de gesprekken die met het veld zijn gevoerd komt naar voren dat het veld geen uitgesproken voorstander is van een dergelijk assessment, juist vanwege deze schijnzekerheid. Belangrijker is dat de personen die om de asielzoekers(kinderen) hun werk doen (COA-medewerkers, school, GZA-medewerkers etc.) aandacht hebben voor eventuele psychische problematiek en op het juiste moment aan de bel trekken zodat tijdig op de juiste wijze geïntervenieerd kan worden.	Er heeft in 2017 een update van het genoemde rapport plaatsgevonden, waarin staat dat er juist een versterking van signalering en screening moet plaats vinden. ²
5.15	Wend in alle locaties de expertise van de gemeentelijke jeugd- en gezinsteams aan voor laagdrempelige, preventieve jeugdhulp.	Gemeenten zijn sinds 1 januari 2019 verantwoordelijk voor de contracten met zorgaanbieders. Het is aan de zorgaanbieders en de gemeenten om ervoor zorg te dragen dat er voldoende capaciteit is om de juiste zorg te bieden.	<ul style="list-style-type: none"> - Wat gebeurt er als het ergens onverhoopt niet goed gaat? - Wie spreekt de verantwoordelijke gemeente in dat geval aan?
5.16	Vergroot de capaciteit van hulpverleners en andere betrokkenen in de gemeente om met kinderen in de asielopvang te werken.	Gemeenten zijn sinds 1 januari 2019 verantwoordelijk voor de contracten met zorgaanbieders.	<ul style="list-style-type: none"> - Wie gaat dit nieuwe beleid evalueren? - Komt zo'n evaluatie op korte termijn beschikbaar?
Leefgebied 6: Veiligheid			
6.1	Plaats kinderen niet in detentie.	Deze aanbeveling wordt niet opgevolgd: het plaatsen van kinderen in vreemdelingendetentie	

² <https://publicaties.zonmw.nl/veerkracht-en-vertrouwen/>

		wordt in het Nederlands vreemdelingenbeleid alleen ingezet als een ultimum remedium in een locatie die is aangepast voor bewaring van (gezinnen met) kinderen.	
6.2	Informeert ouders en kinderen bij de intake over wat zij moeten doen rond veiligheidsrisico's.	Deze aanbeveling is reeds opgepakt: aanbeveling is verwerkt in het Uitvoeringskader Contactpersoon Kinderen van COA.	
6.3	Schenk in het voorlichtingspakket ook aandacht aan mensenhandel.	Deze aanbeveling is reeds opgepakt door het AMIF-VLS project.	Dit maakt ook onderdeel uit van Time4You (VluchtelingenWerk Nederland). AMIF-VLS en Time4You zijn tijdelijke projecten. Beiden worden niet op elke locatie toegepast. <ul style="list-style-type: none"> - Hoe bent u van plan dit te borgen voor de toekomst? - Hoe wordt dit uitgerold naar alle locaties?
6.4	Bied alle kinderen zwem- en fietsles en zorg voor goed onderhouden fietsen op alle locaties.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: COA heeft een geactualiseerd uitvoeringskader zwemveiligheid en zwemlessen gepubliceerd. Daarnaast is er bij het COA blijvende aandacht voor zwemveiligheid en het faciliteren van zwemlessen.	De Werkgroep Kind in azc krijgt veel positieve signalen dat dit inderdaad wordt opgepakt.
6.5	Besteed meer aandacht aan sociaal-emotionele veiligheid.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: het project Sociale Veiligheid brengt in beeld welke factoren een rol spelen bij sociale veiligheid en welke interne en externe afspraken hier reeds over bestaan.	- Zou u hier over enige tijd een terugkoppeling van kunnen geven?
6.6	Ga door met voorlichting over de meldcode en zorg dat deze informatie aan alle professionals en vrijwilligers in de locatie wordt aangeboden.	Aanbeveling waarop nog actie moet worden ondernomen.	- Komt u hier op een later tijdstip nog op terug?
6.7	Leg onderlinge afspraken over het signaleren van kindermisbruik en huiselijk geweld beter vast.	Deze aanbeveling is reeds opgepakt: aanbeveling is verwerkt in het Beleidskader Aandachtsgebied Kinderen van COA.	Ook bij de uitvoering van de kinderactiviteiten (TeamUp en Time4You) door de verschillende organisaties is hier aandacht voor.
6.8	Ontwikkel beleid ten behoeve van kinderen die getuige zijn geweest van ernstige incidenten in de locatie.	Aanbeveling die momenteel wordt opgepakt: aanbeveling zal worden opgenomen in het handelingskader van COA over	- Zou u hier over enige tijd een terugkoppeling van kunnen geven?

		nazorg omstanders van een incident.	
6.9	Bied ieder kind zoveel mogelijk individuele aandacht en een luisterend oor.	Deze aanbeveling is reeds reguliere praktijk.	Ondanks dat dit reguliere praktijk is, blijkt uit het onderzoek dat kinderen dit momenteel niet zo ervaren. - Hoe verklaart u dit?
Leefgebied 7: Kindvriendelijkheid informatievoorziening asielprocedure			
7.1	Vertel alle ouders tijdens de intake dat zij verantwoordelijk zijn voor het informeren van hun kinderen.	Deze aanbeveling wordt opgepakt door het desbetreffende beleid daarover nogmaals goed uit te dragen.	De voorlichtingstaak over de asielprocedure voor bewoners ligt bij een ngo, namelijk VluchtelingenWerk Nederland. COA wordt geacht bij vragen over de asielprocedure door te verwijzen naar VluchtelingenWerk.
7.2	Peil bij de ouders of zij behoefte hebben aan een gezamenlijk gesprek met de contactpersoon kinderen of vertrouwenspersoon.	Aanbeveling waarop nog actie moet worden ondernomen.	- Zou u hier over enige tijd een terugkoppeling van kunnen geven, met specifieke aandacht voor de samenwerking met VluchtelingenWerk Nederland op dit punt?
7.3	Breid de voorlichtingsactiviteiten voor kinderen over de asielprocedure uit naar alle azc's.	Deze aanbeveling is reeds gedeeltelijk opgepakt door het AMIF-VLS project d.m.v. Strip 'Ik woon gewoon' (informatie over het wonen op een COA locatie) en via Vluchtelingenwerk Nederland/Time4You (informatie over de asielprocedure).	De strip gaat niet over de asielprocedure, maar over leven in een azc. In het kader van het project Time4You van VluchtelingenWerk Nederland worden verschillende voorlichtingsactiviteiten over de asielprocedure verzorgt. Het project eindigt echter september 2020. - Hoe bent u voornemens dit in de toekomst te borgen?
7.4	Ondersteun alle ouders bij het informeren van hun kinderen door hun kindvriendelijk beeldmateriaal te geven.	Deze aanbeveling is reeds gedeeltelijk opgepakt door het AMIF-VLS project: d.m.v. Strip 'Ik woon gewoon'.	De strip gaat niet over de asielprocedure, maar over leven in een azc. VluchtelingenWerk zou in het kader van haar voorlichtingstaak graag specifiek materiaal voor ouders willen ontwikkelen. - Zou u hier met VluchtelingenWerk over in gesprek willen?
7.5	Respecteer waarover ouders hun kinderen wel, niet of gedeeltelijk willen informeren.	Deze aanbeveling is reeds gedeeltelijk opgepakt door het AMIF-VLS project: Dit is ook een aandachtspunt voor medewerkers van Vluchtelingenwerk Nederland, die informatie geven op COA-locaties over de asielprocedure.	
Leefgebied 8: Financiën			

8.1	Zorg ervoor dat het weekgeld voor gezinnen in gezinslocaties en in azc's even hoog is.	Deze aanbeveling zal niet worden opgevolgd. Het weekgeld dat bewoners op een azc krijgen is gebaseerd op de Regeling verstrekkingen asielzoekers (Rva) en onderverdeeld in een vergoeding voor eten (eetgeld) en een vergoeding voor kleding en andere persoonlijke behoeften (leefgeld). In gezinslocaties krijgen volwassenen alleen eetgeld. Dit hangt samen met het op die locaties heersende sobere regime en zal dan ook niet worden aangepast. Voor kinderen geldt dit onderscheid tussen eet- en leefgeld overigens niet. Zij krijgen in azc's en gezinslocaties een even hoge vergoeding voor leefgeld. Zie ook de Kamerbrief van 12 november 2018.	De rechten uit het Kinderrechtenverdrag gelden onverkort voor elk kind (art. 2). Kinderen op gezinslocaties hebben last van het 'sobere regime'. Ze verblijven vaak jaren op een gezinslocatie en uitzetten lukt lang niet altijd. Er is nooit aangetoond dat het sobere regime bijdraagt aan meer of snellere uitzettingen. Wel stellen veel deskundigen dat als mensen actief blijven – door mee te doen in de maatschappij – de kans op succesvolle terugkeer groter is. - Zou u kunnen overwegen deze aanbeveling toch op te volgen?
8.2	Verhoog de norm voor hoogte van weekgeld.	Deze aanbeveling zal niet worden opgevolgd. De hoogte van het eet- en leefgeld wordt vastgesteld op indicaties van het Nibud en wordt regelmatig geïndexeerd.	
8.3	Verken manieren om gezinnen beter voor te lichten over weekgeld.	Aanbeveling waarop nog actie moet worden ondernomen.	- Zou u hier over enige tijd een terugkoppeling van kunnen geven?
Leefgebied 9: Participatie			
9.1	Garandeer in alle locaties wifi-bereik in de woonruimtes.	Het COA zet zich in om wifi-bereik op verschillende plekken (centrale ruimtes) op de locaties te organiseren. Het garanderen van wifi in alle woonruimtes is echter afhankelijk van een zeer grote investering in ICT op de locaties en niet haalbaar.	Wifi is tegenwoordig geen luxeproduct meer en vrijwel overal in Nederland aanwezig. Internet is daarnaast steeds vaker noodzakelijk, bijvoorbeeld bij het maken van huiswerk. Daarbij komt dat het voor deze groep erg belangrijk om te kunnen communiceren met achtergebleven familieleden. De Werkgroep Kind in azc krijgt regelmatig signalen dat de centrale ruimtes (te) druk zijn, waardoor kinderen niet rustig kunnen werken en er geen privacy is om met familie te communiceren.

			- Zou u naar aanleiding hiervan toch budget beschikbaar kunnen stellen om wifi in alle woonruimtes te realiseren?
9.2	Garandeer in alle locaties dat het open leer centrum voor kinderen en jongeren vaker open is.	Aanbeveling waarop nog actie moet worden ondernomen.	- Zou u hier over enige tijd een terugkoppeling van kunnen geven?
9.3	Verlaag in alle locaties de leeftijdsgrens voor het open leer centrum naar acht jaar.	Aanbeveling waarop nog actie moet worden ondernomen.	- Zou u hier over enige tijd een terugkoppeling van kunnen geven?
9.4	Geef kinderen en jongeren op gestructureerde wijze meer inspraak in o.a. huisregels.	Deze aanbeveling is reeds gedeeltelijk opgepakt door het AMIF-VLS project, door middel van het organiseren van jongerenraden.	De Werkgroep kind in azc is tijdens de werkbezoeken aan azc's nog nooit een jongerenraad tegen gekomen. AMIF-VLS is daarnaast , zoals eerder benoemd, een tijdelijk project en het is niet op elke locatie toegepast. - Hoe bent u van plan dit te borgen voor de toekomst? - Hoe wordt dit uitgerold naar alle locaties?
9.5	Stel hiervoor een onafhankelijk proactieve vertrouwens/tussenpersoon aan.	De aanwezigheid van een vertrouwenspersoon is reeds reguliere praktijk. Het is belangrijk dat bewoners bij een vertrouwens-functionaris terecht kunnen, als zij bijvoorbeeld worden geconfronteerd met discriminatie of bedreigingen. Daarom zijn op alle COA-locaties coördinerende vertrouwens-functionarissen aangesteld. Deze medewerkers fungeren als vraagbaak voor collega's en bewoners en bewaren het overzicht van alle (vertrouwelijk) gemelde incidenten, met speciale aandacht voor kwetsbare personen.	Ondanks dat dit reguliere praktijk is, blijkt uit het onderzoek dat bewoners dit momenteel niet zo ervaren. - Hoe verklaart u dit?
Leefgebied 10: Basisprincipes			
10.1	Geef prioriteiten aan het vinden van alternatieven voor gezinslocaties in de ontwikkeling van nieuwe flexibele opvang. Breng gezinnen onder in reguliere azc's.	Deze aanbeveling zal niet worden opgevolgd. De gezinnen die in gezinslocaties onderdak krijgen, hebben geen rechtmatig verblijf meer. Hierdoor hebben zij geen recht meer op opvang in een regulier azc, maar wordt in een gezinslocatie onderdak verleend om humanitaire noodsituaties te voorkomen. Mijn voorganger heeft	De Werkgroep Kind in azc betreft uw reactie op dit punt. Kinderen geven in het onafhankelijke onderzoek aan het verblijf in gezinslocaties als traumatisch te ervaren.

		eerder in een mondelinge reactie op het rapport aan uw Kamer laten weten dat de aanbeveling om gezinslocaties te sluiten en de bewoners onder te brengen in de reguliere opvang niet zal worden opgevolgd.	
10.2	Hef op korte termijn de verschillen in leefomstandigheden tussen gezinslocaties en azc's op.	Deze aanbeveling zal niet worden opgevolgd. Zie 10.1.	Zie 10.1.
10.3	Faciliteer het sociale netwerk van ouders buiten het acz.	Aanbeveling waarop nog actie moet worden ondernomen. Deze aanbeveling ziet niet op gezinslocaties. In deze locaties staat vertrek centraal.	Er is nooit aangetoond dat het sobere regime bijdraagt aan meer of snellere uitzettingen. Wel stellen veel deskundigen dat als mensen actief blijven – door mee te doen in de maatschappij – de kans op succesvolle terugkeer groter is.
10.4	Investeer in de ontwikkeling van informatief, kindvriendelijk beeldmateriaal.	Aanbeveling is reeds opgepakt door het AMIF-VLS project: d.m.v. Strip 'Ik woon gewoon'.	De Werkgroep Kind in azc krijgt veel positieve reacties op de strip. - Hoe wordt het bestaan van de Strip voor de komende jaren gewaarborgd, gezien het tijdelijke karakter van het AMIF-VLS project?
10.5	Zorg op alle locaties voor de aanwezigheid van een contactpersoon kinderen en een vervanger.	Aanbeveling is reeds opgepakt: is verwerkt in het Beleidskader Aandachtsgebied Kinderen van COA.	In de praktijk blijkt dat niet op elke locatie een kind contactpersoon aanwezig is. Uit rondvraag door de Werkgroep Kind in azc blijkt dat zeker op 10 locaties de 0,5 fte die het COA hiervoor beschikbaar stelt niet ingevuld is. - Bent u van plan hier meer op te sturen?
10.6	Stel in iedere locatie een onafhankelijk proactieve vertrouwens-/tussenpersoon aan.	De aanwezigheid van een vertrouwenspersoon is reeds reguliere praktijk. Zie aanbeveling 9.5. Daarnaast zijn er op COA-locaties ook aandachtsfunctionarissen kindermishandeling en huiselijk geweld aanwezig.	Ondanks dat dit reguliere praktijk is, blijkt uit het onderzoek dat bewoners dit momenteel niet zo ervaren. - Hoe verklaart u dit?
10.7	Selecteer geschikte kandidaten voor de functie van vertrouwens-/tussenpersoon op locatieniveau.	De aanwezigheid van een vertrouwenspersoon is reeds reguliere praktijk. Zie aanbeveling 9.5.	Ondanks dat dit reguliere praktijk is, blijkt uit het onderzoek dat bewoners dit momenteel niet zo ervaren. - Hoe verklaart u dit?